

Хората от „Близката ферма“

Те са обитателите на близката ферма – близка буквално – на около 20 минути от сърцето на София, и преносно – близка до безгрижието на летата в детството, прекарани на село. Той е агроном, тя – юрист, а фермата е тяхната споделена, детска мечта. Избират да се преместят от космополитността – на село, когато голямата им дъщеря е едва на 1 годинка.

В началото градинарството им е само хоби, начин да използват свободното си време за нещо полезно. След известно време зеленчуковите насаждения превземат все по-голяма и по-голяма площ и от двора, и от деня, и от сърцата им. Фермата се превръща в начин на живот, в жив организъм, който е тяхното олицетворение на „щастие“.

Запознайте се със семейство Тончеви, двете им дъщери, прилежащия набор животни, няколко оранжерии и преизпълнени със смелост сърца да бъдат там, където мечтаят – близо до природата.

– **Здравейте! Представете се на читатели ни, кои са хората от „Близката ферма“?**

– „Близката ферма“ е семейна ферма, в която практикуваме възстановително, органично земеделие. Хората от фермата, това сме ние, нашето семейство: Сиана и Иво и нашите дъщери Ива и Ема.

– **А освен хора, какво или кого друг(о) може да срещнем във фермата?**

– Имаме си 4 кучета пазачи, които осиновихме от приют. Следват кошките – те са голям помощник на фермера, защото почистват и наторяват почвата. С възлнение очакваме да си отглеждаме и пчелички. Стараем се да превърнем фермата в истинска екосистема. Затова имаме и езерце, което да привлича и напоява дивите животинки през лятото – пчелички, водни кончета, птички, жабчета.

– **Как започна всичко? И като цяло как се спряхте на идеята за къща на село пред жилище в града?**

– В началото си търсехме апартамент в София, но все не намирахме нашето място. Затова решихме да сбъднем детската си мечта и да си построим къща. Така си купихме един парцел на село. Тогава, преди 15 години, това никак не беше модерно, а точно обратното. Но ние обичаме предизвикателствата.

– **Колко дълъг е пътят от добре поддържания райграс до голямата оранжерия?**

– В началото имаме перфектния райграс. А зеленчуковата градинка беше съвсем символична част от двора. Днес имаме 8 големи оранжерии и всякакви насаждения. От една страна това е път на вдъхновение, целеустременост и удовлетворение. От друга страна – беше нужно много време, почти денонощен труд и много жертви по пътя. Това е път на избор, лична отговорност, мисия и път към себе си.

– **Как сте разпределили ролите, по отношение на земеделието и организацията във фермата?**

– Иво е поел целия производствен процес за нашите „салатни

абонаменти“ и осигуряване на инфраструктура за детските лагери през лятото. За мен е частта с реализацията на нашата продукция и разработване на дизайна на лагерите. Аз обичам да снимам, да пиша, да говоря с клиенти и гледам изключително много цветя във фермата. Зад трактора е Иво. Зад компютъра съм аз. Но най-важните неща правим заедно и точно от нашата синергия се раждат всички чудесни сбъдвания във фермата.

– **В момента какво произвеждате и коя е продукцията, с която най-много се гордеете?**

– Нашият специалитет е бейби лийф – салатен микс, който се състои от различни по цвят, вкус и вид салатени листенца. За нуждите на нашето семейство отглеждаме почти всички зеленчуци, както и за летните лагери – за да могат децата да видят, да пипнат и да наберат всички разнообразни зеленчуци, които иначе виждат основно в магазина.

– **Занимавате ли се с нещо друго, освен с фермата, в чисто професионален план?**

– Работата във фермата е почти денонощна, така че нямаме време за друго. Тук е цялата ни енергия, време

и страст. Будим се с желание и се трудим с огромно вдъхновение, защото обичаме това, което работим.

– Имате две дъщери – как успяхте да ги въвличете в това, което прави-

те и те проявяват ли интерес към отглеждането на храната?

– Децата много обичат да подражават. Не е никак трудно да привлечете едно малко дете да ви помага в работата – то само иска да участва.

По-трудно е да го задържите. За целта е нужно да не му прекършваме желанието, да му даваме адаптивни за възрастта задачи и пособия. За да може то да се чувства полезно и допринасящо. И, разбира се, да му благодарим накрая за добре свършената работа. Така беше с нашите деца – личен пример и любов към това, което правим.

– Заедно с момичетата сте изпробвали различни форми на образование – държавни и частни училища, както и домашно, индивидуално обучение. Ще ни разкажете ли повече за този път?

– Много е трудно да обхвана разнообразния училищен живот на двете, само с няколко изречения. В семейния ни блог съм писала доста по темата, защото нашият опит наистина е богат. Напоследък животът стана непредвидим и освен че спряхме да правим планове, още по-ясно видяхме остри дефицити на съвременното образование, което сякаш случайно или не, не е способно да подготви хора, годни за живот извън технологиите, града и екраните. А това е форма на зависимост, която лишава децата от самостоятелност. Вярваме, че възпитанието и образованието са лична отговорност на родителите. От натрупания опит мога да обобщя, че няма „грешки“. Има път, растеж, уроци. И всяка опитност допринася и прави и нас, и децата по-независими и будни.

– Какви са плюсовете и минусите на това да обучаваш детето си у дома?

– Предимствата са, че има повече семейно време. Децата учат по-добре и по-ефективно и имат много повече свобода и свободно време за игра навън и интереси. Недостатъците са, че у дома е шумно, родителят има допълнителен ангажимент, може да се появи проблем с дисциплината, както и липса на среда. В образованието тригълникът родител – учител – дете е необходим за здравословни отношения и израстване. Домашното обучение би било много ефективно, ако е в група с други семейства и с други преподаватели – нещо като учебен център.

– Разкажете ни повече за „Летните лагери“, които организирате. Какво се случва по време на тях?

– През лятото фермата се превръща в класна стая на открито. Целта ни е да свържем децата със земята и храната чрез играта. Да се докоснат до всичко, което градът им е отнел: да готвят с кал, да играят в слама, да събират колорадски бръмбари, да са по цял ден навън сред природата и да градинарстват и дърводелстват. Берем чери домати и краставици, вадим картофи и моркови, хапваме дини и пъпеши, учим нови думи като „бостан“ и „пастир“, наблюдаваме животните, пътешествуваме по света със зеленчуците и куп интересни неща.

– Какви са наблюденията Ви – харесват ли „градските“ деца живота във фермата или този свят се оказва твърде отдалечен от тяхната всекидневна реалност?

– Децата имат естествен импулс към природата. За тях животът във фермата е радост и вълнение и те много бързо свикват с него. Отнема им точно 2 часа, за да се почувстват у дома си. В края на деня не искат да си тръгват, а очите им греят от щастие. Така разбираме, че сме на прав път. Това ни дава крила и сили да продължаваме.

– И за финал, какво е „възстановително земеделие“?

– Това е метод на земеделие, който сме избрали да практикуваме в „Близката ферма“, и който е отвъд органичното. Основният фокус е не просто чиста храна, а възстановяване на живота, здравето и структурата на почвата. Почвата е жива екосистема – в една лъжица жизнена почва живеят повече микроорганизми, отколкото хора на земята. Обичаме да казваме, че ние не отглеждаме растения, а отглеждаме почва. Тя от своя страна отглежда растенията. Целта ни е жизнена и здрава почва. Само тя може да изхрани пълноценна и здравотворна храна. Почвата е невъзобновяем ресурс и човек в днешно време рядко осъзнава, че целият живот на земята зависи от нея. И ако липсва адекватна грижа за почвата, оцеляването на човечеството е под въпрос. Възстановителното земеделие е по-бавно и трудоемко, но вярваме, че е важно да оставим почвата в по-добро състояние, отколкото сме я заварили. Да се погрижим за нея, а тя ще се погрижи за нас и нашите деца. ♦